

rette Forstaaelse af, at det er *Parternes* Opgave at tilvejebringe Oplysningerne i Sagen, medens Rettens Virksomhed i saa Henseende er subsidiaer. Særlig i Nævningesager kan den paapegede Fare blive skæbnesvanger, idet det i disse Sager, hvor Nævningernes Afgørelse træffes uden Samvirken med Retten, er af stor Vigtighed, at Retsformandens Retsbelæring falder med den største Vægt og ikke paa Forhaand har tabt noget af sin neutrale Karakter og faaet Præg af at være ensidig, fordi Retsformanden fra Begyndelsen har udfoldet for stor Aktivitet ved sin Udspørgen af Tiltalte.

De Ulemper, som man kunde mene, at Flertalsforslaget medfører i Retning af, at særlig Forsvarerens Afhøring kan faa et tendentiøst Præg, afbødes efter Flertallets Mening let ved Hjælp af Retsformandens almindelige procesledende Myndighed ifølge Lovens §§ 150 og 151. Forøvrigt maa man formentlig kunne gaa ud fra, at allerede den Omstændighed, at denne Myndighed er tillagt Retsformanden, som Regel vil være tilstrækkelig til at afholde Parterne fra en for aktiv Fremgangsmaade.

For Flertallet er det da ikke afgørende, hvem — Parterne eller Dommeren — der i og for sig maa antages at have de bedste personlige og fagmæssige Kvalifikationer til at gennemføre en Afhøring. Afgørende er for Flertallet den Betragtning, at Afhøringen, selv om Parternes Kvalifikationer i nævnte Henseende i det enkelte Tilfælde maatte befindes at være ringere end Dommerens, dog maa overlades til disse, fordi Dommeren ikke kan overtage denne Funktion uden at risikere at sætte noget til af den Autoritet, som er en af Retsplejens vigtigste Forudsætninger, ikke mindst hvor Læggdommere medvirker ved Afgørelsen.

Flertallet foreslaar herefter § 868 ændret paa lignende Maade som § 765 og en tilsvarende Regel gennemført ogsaa for de andre Sager, jfr. Forslag ad Kapitlerne 78 og 79, ad § 928, 2det Stykke og ad § 965, 2det Stykke.

*Et Mindretal (Haack)* maa tage bestemt Afstand fra Forslaget om, at den

Tiltalte saavel i som udenfor Nævningesager afhøres af Forsvareren. Efter Mindretallets Opfattelse kan man vel gaa den Vej at give den Tiltalte Adgang til, hvis han ønsker det, at forklare som egentligt Vidne, altsaa under sædvanlig Sandhedspligt og Vidneansvar, og i saa Fald er det naturligt og rimeligt, at han afhøres af Forsvareren. Men vil man — som Flertalsforslaget — ikke indføre en saadan eventuel Vidnestilling for Tiltalte, da er Forholdet det, at der blot skal gives ham Adgang til i det Omfang, hvori han selv ønsker det, at udtale sig om Sigtelsen og sine Forhold iøvrigt, uden nogen Sandhedspligt og noget Ansvar. I saa Fald mener Mindretallet, at Retsformanden er den eneste, hvis upartiske Stilling til Sagen gør ham egnet til at lede den Tiltaltes eventuelle Forklaring, hjælpe ham paa Gled ved Spørgsmaal og i øvrigt bistaa ham ved Afgivelsen af Forklaringen, medens en Afhøring af Tiltalte ved Forsvareren vil være udsat for at faa et tendentiøst Præg, at se ud som tilrettelagt i Tiltaltes Favør. Dette vil sikkert særlig overfor Nævninger vise sig at virke til Ugunst for Tiltalte selv. En Afhøring ved Anklagemyndigheden maa paa den anden Side anses for endnu langt betænkeligere, medens Retsformanden skal og maa kunne varetage dette Hverv paa en Maade, der gavner Sagens Oplysning uden at volde Ulempe for den Tiltalte.

V. *Udtagelse af Nævninger og Doms-mænd* (Forslag ad §§ 68—81, 83—91, 93, 95, 96, 98, 98 a—98 c, 854, 856—860 og 862—867).

Som ovenfor under I, D., nævnt foreslaar man Udtagelsen af Doms-mænd ordnet paa lignende Maade som Udtagelse af Nævninger og samtidig en vis Forenkling gennemført med Hensyn til Nævningeuttagelsen. Forslaget gaar i Hovedsagen ud paa følgende:

1. *Grundlisterne* gøres større, jfr. Forslag ad § 73, idet baade Nævningerne og Doms-mændene skal udtages af dem. Iøvrigt opretholdes de gældende Regler om Grund-